

մը կըրնան ձեացընել: Այսպիսի է ա. նուանի հնդկաթղենին յափունս ներ. պուտտայ 'ի Հնդկաստան. այս ծառս զոր ասկէ 2200 տարի առաջ տեսաւ Մեծն Ալեքսանդր՝ դեռ ողջ է. 350 մեծ բուն ունի, 3000էն աւելի ալ պղտիկ. որք 2000 ոտք տեղ կը շրջապատեն, և որոց տակ 7000 զօրաց գունդ մը բա. նակեցաւ: — Ասոր նման է և մանգլե. նին. որ և այս բանիս համար՝ արմատա. ծառ կը կոչուի, հազիւ քանի մ'ոտք գետ. նէն բարձրացած՝ նոր արմատներ կ'ար. ձրկէ 'ի ճախճախուտն, (վասն զի այս. պիսի տեղ կը բուսնի), որք զինքն ա.ւելի կը հաստատեն, և գագաթներէն մէկմէկ ճիւղ կու տան. այս կերպով մեծամեծ կոյս անտառներ կը ձեացը. նէ. և իր երկու և կէս ոտնաչափ մեծա. մեծ կաղամբաձև պտուղները կը կախէ ինչուան ջրոց երեսը. այս պտուղներէն ալ նոր արմատներ կ'ելնեն, և տեղը ալ աւելի խիտ և անթափանց կ'ընեն, յար. մար 'ի բնակութիւն կոկորդիլոսաց և օձից: Ուրիշ բուսոց ալ սերմն կամ հունտերն շատ ծանր ըլլալով՝ չեն ցրուիր 'ի հովէն, և մօտ տեղուանք ընկնալով հօն կը բուսնին, և այնպէս կը հաստա. տուի ընկերակցութիւնն:

Ահա այս պատճառներով կը ձեա. նան հասարակութիւնք անտառաց, խո. տոց, խարձից, մամռոց, անպիտան խո. տոց և մօռից: Այրեցեալ դօտւոյն տակ բուսոց ընկերակցութեան չյաջողելուն մէկ պատճառն է՝ ծառոց իրենց տակ եղած ճիւղերը խղղելն, զրկելով 'ի լու. սոյ՝ որոյ կարօտին շատ բոյսը առ 'ի զտել ածխային թթուն: Իսկ որոնք որ առանց լուսոյ ուղղակի ներգործու. թեան ալ կըրնան զայն լուծել՝ շուքի տակ ալ կ'ապրին, թէ կոյս անտառաց մէջ թէ ուրիշ կողմեր. թուի թէ ասոնք իրենց ածխային թթուն կը լուծեն ներ. գործութեամբ այն կանաչ լուսոյ՝ զոր կ'արձրկէ մամռոց կապերտն, և կամ թէ շուքն իրենց այնպիսի չափաւոր բա. րխառնութիւն մը տաքութեան կու տայ՝ որ կարենայ իրենց նիւթոյ փոփո. խութիւնն անվտանգ կատարուիլ:

ԼԵԱՌՆ ԲՈՐԲՈՔԵԱԼ.

Երկու դար կայ որ Սաարպրիւք քաղ. քին մօտերն եղող Սաար հովտին ած. խահանքն երևելի եղած է, և պատ. ճառն է որ այս կողմերս եղող լե. րանց միոյն վրայէն ասկէ երկու դար առաջ ճերմակ մոխրագունի զարկած մուխ մը սկսաւ վեր ելլալ, որ և մինչև ցայսօր կը շարունակէ անընդհատ: Եւ ելած մուխն ոչ թէ գործաւորաց ածուխ հանելու համար բացած ճեղքուածքնե. րէն, այլ լերան զառ 'ի վայրին վրայ ե. ղած բնական պատառուածքէն կ'ել. լայ:

Մուխին հոտը բոլորովին նոյն է քարե. ջրոյ հոտոյն հետ, և ինչպէս կ'երևայ մեր առաջիկայ պատկերէն, 'ի բաց առեալ անմիջապէս մերձաւոր տունկերն, շատ մեծ փնաս մը չընեն նոյն կողման տնկոց: Մինչդեռ շատ աւելի հեռու տեղուանքն դաշտերն մերկ և ծառերն տերեւաթափ են, հոս լեռան վրայ ամենայն ինչ կար. ծես 'ի դարնան այնպէս լաւ վիճակի մէջ է: Ոչ սառ կ'երևի և ոչ ձիւն. խոտալից գետիններ և կանաչազարդ ծառեր. թէ. պէտ ճշմարիտն ըսելով, այս ծառոց տե. րւներն քիչ մը դեղնութեան կը զար. նեն, որ շատ այնչափ զօրաւոր կենդա. նութեան մը նշան չէ:

ՆՈՐ ԵՒ ՄԵՐ ԶՐԱԿԺ ՄԸ. — Ամերիկայ Անգ. ղիական Կույանա աշխարհին մեծ գետերուն քննութեան վերակացուն՝ Պ. Պրաուն, Մասսա. բունտ գետոյն աղբերաց մօտ տեսաւ, իբրև 30 մղոն հեռուէն, յորդահոս գետոյ մը թափուածք Ռերաիմա կոչուած լեռանց քարաժայռերէ, որ 2000 ոտք բարձր են, և ինչուան հիմայ դեռ մարդկանցմէ անկոխ կարծուին, ամեն կողմէ ալ սեպացեալ ըլլալով. գագաթն տափարակ է և ընդարձակ կ'երևի: Տեղացի Ամերիկացիք կ'ըսեն թէ թափուած գետն է Գարունի կոչուածն, օ. ժանդակն Օրինոգոյ. ժայռերէն վար ընկնալէն վերջն ալ 3000 ոտք զառիվայր գետնի վրայէն սա. հելով կ'անցնի ջրվէժն:

